

FR 14/22 Lokal stabsledelse/ daglig ledelse i Sandefjords sokn

Bakgrunn

Spørsmålet om daglig ledelse i soknene i Sandefjord har lenge vært tematisert. Flere modeller har vært utprøvd. Et eget prosjekt med delt daglig ledelse – mellom sokneprest som faglig leder og sekretær med administrative lederfunksjoner – ble utprøvd med støtte fra opplysningsvesenets fond rundt 2005-2010. Dette ble senere erstattet av en ledelsesmodell der soknepresten hadde funksjonen som stabsleder.

I 2016 sendte kirkevergen i Sandefjord ut et forslag om at Sokneprestene i de fire bymenighetene ble daglige ledere. Forslaget møtte motargumenter i høringsrunden. Disse gjaldt uklarhet i linjene til kirkeverge og prost, frykt for rolleblanding lokalt og for at soknepresten totalt sett satt med for mye myndighet.

I 2017 og 2018 ble det gjennomført en større evaluering av organisasjonen etter sammenslåingen. Dette resulterte i nåværende rollebeskrivelsen som ble vedtatt av fellesrådet, som opererte med to lokale ledelsesmodeller, én for by og en for bygdene. Tidligere kirkeverge i Andebu fortsatte som eiendomsansvarlig og stabsleder i Andebu. I Stokke ble det en nyopprettet stilling som assisterende kirkeverge og stabsleder i Stokke. Rollen ble nå benevnt «stabsleder» og var et forsøk på å balansere nødvendighet av å ha ledelse lokalt med både faggruppens selvstendighet og kirkevergens tydelige arbeidsgiveransvar.

Behovet for fokus på fellesrådets økonomi og innsparing gjorde så at man trakk tilbake eller samlokaliserte ledelsesressursene i Andebu og Stokke til kirkevergens kontor. Dette skjedde først i Stokke i 2018 da ass. kirkeverge var i permisjon og deretter gikk inn i en periode som fungerende stabsleder og så i Andebu. Fra høsten 2021 har soknepresten vært stabsleder i alle stabene.

Rollen som stabsleder er ikke fastsatt gjennom tjenesteordning for prester. Soknepresten har allikevel et betydelig ledelsesansvar i henhold til denne ordningen. Soknepresten leder prestetjenesten i soknet generelt og gudstjenester og andre kirkelige handlinger spesielt. Ledelsen for prestetjenesten innbefatter både planlegging, arbeidsfordeling og øvrig ressursbruk i den sammenheng. Det betyr at menighetsråd og fellesråd allerede stiller personalressurser under prestens ledelse. Presten benevnes også som strategisk og åndelig leder i soknet.

Det har vært utfordrende å bestemme nærmere hvilket ansvar og hvilken myndighet stabslederrollen medfører, i tillegg til den lederrollen soknepresten har i kraft av sin tjenesteordning.

Drøfting

Mot denne bakgrunnen opplever man i dagens situasjon uklarhet i rolleutøvelsen, både for stabslederen og staben. Det er derfor behov for å klargjøre stabslederens myndighet og grensene for denne.

Den myndigheten som tillegges stabslederrollen ut over det som følger av prestenes tjenesteordning må delegeres av fellesråd og kirkeverge. Det er allikevel på sin plass at stabene er forpliktet på de vedtakene og planene som er forankret i kirkens organer, lokalt (MR), på kommunenivå (FR), regionalt (BDR) og nasjonalt (KR/KM). Det betyr at myndighet ofte betyr myndighet til å koordinere virksomheten i henhold til disse planene og vedtakene. Denne bør ligge hos stabslederen. Det er derfor hensiktsmessig at en som både er tilknyttet daglig drift og som er tett på menighetsrådene, har ansvar for å avpasse bruken av lokale ressurser til menighetens planer og mål.

Grensene for denne myndigheten er først og fremst nedfelt i de forskjellige faggruppenes tjenesteordninger og i arbeidsinstrukser, der disse foreligger, samt i medarbeidernes arbeidsplaner. Der arbeidstakeren opplever at disse grensene overtredes vil det være naturlig at spørsmålet løftes til kirkevergen som er delegerende myndighet og har personalansvaret for de fellesrådsansatte. Det vil også være naturlig å involvere prosten, som har tilsvarende myndighet og ansvar for prestene.

Arbeidsmiljøet, gjennomføring av vedtak og planer, støtten til menighetsrådet og sammenbinding av råd og stab er ikke stabslederens ansvar alene. Dette ansvaret bærer stabslederen sammen med kirkeverge og prost. Overfor menighetene bør kirkeverge, prost og stabsleder framstå som ett lederteam. For å styrke kommunikasjonen og informasjonsflyten i dette teamet vil det være nødvendig å supplere det månedlige ledermøtet med et halvårig møte mellom den enkelte stabsleder, kirkeverge og prost.

Delutredning 3: Organisering og ledelse på arbeidsplassen lokalt i ny kirkelig organisering

Når vi nå justerer stabslederrolle i Sandefjord prosti og fellesrådsområde, så er det nødvendig å peke på at denne gjelder inntil Kirkemøtet har vedtatt en ny organisering av Den norske kirke. Denne nye kirkelige organiseringen vil også si noe om hvordan organiseringen og ledelsen lokalt skal være. Den delutredningen som foreligger nå (*Organisering og ledelse på arbeidsplassen lokalt i ny kirkelig organisering*. KR 14.1.2022) går inn for at rommet for valgfrihet vil være begrenset.

Utredningen anbefaler at det tilsettes daglige ledere, som ikke er sokneprest, i alle menigheter eller staber av en viss størrelse. Denne lederen vil ha personalansvar (for alle andre enn soknepresten) og være administrativ leder. Utredningen foreslår at dette bør være fulle stillinger. Soknepresten vil inneha det ledelsesansvar som følger av prestenes tjenesteordning, et kirkefaglig ansvar ut over det hen har i dag, samt et overordnet koordineringsansvar for alt kirkefaglig arbeid.

Gitt dagens situasjon og finansiering er det vanskelig å se for seg at det kan ansettes daglige ledere i full stilling ved alle stabene i Sandefjord. Det vil i tilfelle bety en klar svekkelse av andre stillingskategorier og fagstillinger, eller at man styrker frivilligheten rundt viktige funksjoner for lokalkirken.

Lokal ledelse i Den norske kirke inngår i den saksbehandlingen av ny kirkelig organisering som man håper å fullføre formelt på Kirkemøtet i august 2023. Selv om den foreslåtte løsningen er vanskelig å se for seg, så vil sokneprestens dobbeltrolle som både menighetsrådsmedlem og daglig leder forbli en utfordring.

Den løsningen som her foreslås tar hensyn til bakgrunnen, slik denne er skissert, og den etterfølgende drøftingen. Den har ennå ikke rukket å ta opp i seg all den kunnskapen som finnes i nevnte utredning. Det oppfordres derfor til at både stabsledere, kirkeverge og prost studerer utredningen og ser om det der finnes eksempler og grep som kan forbedre rollebeskrivelsen ytterligere.

Utredningen gir som sagt også et signal om at det endelige vedtaket om ny kirkelig organisering kan ende framtidige ikke å åpne for den rollebeskrivelsen som her er valgt. Kirkeverge og prost er allikevel enige om å justere og tydeliggjøre ordningen med sokneprest som stabsleder, for så eventuelt å endre den når ny kirkelig organisering er endelig vedtatt. Dette dokumentet presenteres for ledermøtet 31. mars og for relevante medbestemmelsesorgan i april og mai. Den kommer så tilbake til ledermøtet 2. juni. Planen er da at den vedtas av Fellesrådet 16. juni.

Rollebeskrivelse for stabsledere i Sandefjord kirkelige fellestråd

Stabsleder sin hovedoppgave er å lede stabsmøter og å legge forholdene til rette for et godt samarbeid i staben i tråd med menighetens mål og planer. Fellestrådet har delegert myndighet fra kirkeverge til stabsleder til å koordinere arbeidet i staben. Stabsleder kan fordele arbeidsoppgaver til FR-ansatte i staben for å utføre oppgaver i tråd med menighetens mål og planer. Dette begrenses av det selvstendige fagansvaret som framkommer av tjenestegruppenes tjenesteordninger og skjer slik i respekt for og samvirke mellom de forskjellige fagområdene og i samråd med kirkevergen der det er nødvendig eller hensiktsmessig.

Personalansvar ligger ikke i rollen. Det tilhører arbeidsgivers representanter, prost eller kirkeverge. Medarbeidersamtaler utføres årlig av arbeidsgiver. Stabsleder kan legge til rette for samtaler med stabsansatte med fokus på samarbeidet og miljøet i staben.

Stabsleder er et viktig bindeledd mellom de organene som spiller sammen for å virkeliggjøre kirkens oppdrag lokalt. Månedlige ledermøter og halvårlige samrådsmøter mellom den enkelte stabsleder, kirkeverge og prost skal sikre nødvendig informasjonsflyt.

Stabsleder skal:

- lede stabsmøter der en følger opp mål og planer innen de ulike fagområdene og fordeler (og eventuelt omprioriterer) arbeidsoppgaver i henhold til disse
- legge forholdene til rette for et godt arbeidsmiljø i staben og om nødvendig ta opp arbeidsmiljømessige forhold med stabsmedlemmer.
- ha løpende kontakt med kirkevergen og hens stab angående daglig kontordrift
- ha tett kontakt med kirkeverge/HR angående endring i arbeidsoppgaver/stillingsbeskrivelser for de ansatte ut fra menighetsrådets/utvalgenes ønsker og prioriteringer
- delta på ledermøter og holde kirkeverge/prost oppdatert om arbeidsmiljømessige og andre forhold i staben

Stabsleder er sammen med kirkeverge og prost en del av ett lederteam som samarbeider om å virkeliggjøre kirkens oppdrag lokalt. Dette teamet jobber sammen om å legge forholdene til rette for et godt arbeidsmiljø, følge opp de ansatte slik at de kan gjennomføre menighetsrådets vedtak og andre vedtak som gjelder virksomhet i soknet. Dette krever gode rutiner for informasjonsdeling og kommunikasjon.